

## Przedmiotowy System Oceniania z geografii w klasach V – VIII

### Uprawnienia Nauczyciela

1. Ocenę śródroczną i roczną z zajęć edukacyjnych można wystawić z minimum 3 ocen cząstkowych.
2. Nauczyciel w realizacji programu nauczania i wychowania ma prawo do swobody stosowania takich metod nauczania, jakie uważa za najwłaściwsze spośród uznanych przez współczesne nauki pedagogiczne oraz do wyboru spośród zatwierdzonych do użytku szkolnego podręczników i innych pomocy naukowych.
3. Nauczyciel ma prawo zdecydować o realizacji programu nauczania z zastosowaniem podręcznika, materiału edukacyjnego lub materiału ćwiczeniowego lub bez zastosowania podręcznika, materiału edukacyjnego lub materiału ćwiczeniowego.
4. Nauczyciel ma prawo decydowania o treści programu koła lub zespołu, jeśli takie zostało przydzielone.
5. Nauczyciel ma prawo decydowania o ocenie bieżącej, semestralnej i rocznej postępów swoich uczniów oraz indywidualnie dostosowuje wagę ocen do specyfiki przedmiotu.
6. Nauczyciel ma prawo wyboru narzędzi sprawdzania i oceniania.
7. Nauczyciel ma prawo do stosowania indywidualnych sposobów oceniania w zakresie wskazanym w Statucie.

### Kryterium i zasady oceniania na lekcjach geografii w klasach V – VIII

#### 1. Na lekcjach geografii w klasach V – VIII oceniane są:

- 1) prace pisemne ( sprawdziany, testy) - waga 5,
- 2) kartkówki (różnego rodzaju) - waga 2 - 4,
- 3) zgłoszenie przez ucznia nieprzygotowania po wywołaniu go do odpowiedzi jest równoznaczne z otrzymaniem przez ucznia oceny 1- niedostatecznej,
- 4) odpowiedzi ustne - waga 3,
- 5) pokaz, autoprezentacja, projekt, zadania dodatkowe - waga 3-4,
- 6) ćwiczenia praktyczne uwzględniające specyfikę danego przedmiotu (praca na lekcji, karty pracy, praca w grupach, itp.) – waga 1-4,
- 7) samodzielność pracy na lekcji - waga 3,  
3 x „+” = 5 ( 3 plusy są zamieniane na ocenę jako odpowiedź ustna),
- 8) konkursy:
  - a) udział w konkursach waga 1-5 (ocena cząstkowa - bardzo dobry),
  - b) osiągnięcie sukcesu w konkursie waga 3-5 (celujący),
- 9) inne: orientacja na mapie fizycznej Polski, poszczególnych kontynentów, świata, krajobrazowej świata – waga 4.

#### 2. Uczeń ma możliwość zgłoszenia przed lekcją lub zaraz po sprawdzeniu obecności, że nie jest przygotowany z bieżącego materiału :

- 1) jeden raz w półroczu, gdy są dwie godziny tygodniowo lub jedna godzina tygodniowo,
- 2) nieprzygotowanie do odpowiedzi ustnej, nauczyciel zaznacza w dzienniku w rubryce „Uwagi” stosownym wpisem,
- 3) nieobecność na sprawdzianach, testach, kartkówkach jest odnotowana w dzienniku elektronicznym symbolem „nb”.

**3. Uczeń ma prawo do poprawy oceny niezadowolającej ze sprawdzianów, testów i kartkówek w terminie do dwóch tygodni od otrzymania pracy :**

1) na lekcjach geografii są to oceny od oceny dobrej i poniżej.

**4. Jeśli uczeń podczas pisania sprawdzianu, kartkówki korzysta z dodatkowych pomocy („ściagi” itp.) otrzymuje ocenę niedostateczną (1).**

**5. Przy ocenianiu prac pisemnych (wg skali punktowej) obowiązuje następująca skala procentowa przeliczona ze zdobytych punktów i wynikające z niej oceny cząstkowe:**

- 1) 100% - celujący,
- 2) co najmniej 90% - bardzo dobry,
- 3) co najmniej 75% - dobry,
- 4) co najmniej 50% - dostateczny,
- 5) co najmniej 30% - dopuszczający,
- 6) poniżej 30% - niedostateczny.

**6. Ocena śródroczna i roczna jest wystawiana na podstawie średniej ważonej ocen cząstkowych według poniższych ustaleń:**

**1) celujący:**

- a) co najmniej 5,50,
- b) co najmniej 5,30 i uzyskanie znaczących osiągnięć w konkursach zewnętrznych,
- c) co najmniej 4,70 i uzyskanie tytułu laureata lub finalisty w Wojewódzkim Konkursie Przedmiotowym,

**2) co najmniej 4,70 – bardzo dobry,**

4,50 - 4,69 - dobry, z możliwością poprawy na ocenę bardzo dobry,

**3) 3,70 - 4,49 - dobry,**

3,50 - 3,69 - dostateczny, z możliwością poprawy na ocenę dobry,

**4) 2,70 - 3,49 - dostateczny,**

2,50 - 2,69 - dopuszczający, z możliwością poprawy na ocenę dostateczny,

**5) 1,70 - 2,49 – dopuszczający,**

**6) 0 -1,69 – niedostateczny.**

7. Dopuszcza się odstępstwa od powyższych ustaleń w zależności od specyfiki przedmiotu.

Nauczyciel może wziąć pod uwagę zaangażowanie i wkład pracy ucznia.

8. Uczeń ma prawo być niepytany tego dnia, który jest pierwszym dniem po jego nieobecności, trwającej co najmniej 3 dni. Powyższe nie dotyczy zajęć odbywających się raz w tygodniu, kiedy uczeń był obecny na zajęciach, na których realizowane były treści objęte sprawdzaniem wiedzy (odpowiedź ustna, prace pisemne).

1. Nieobecność 1 lub 2 dniowa- uczeń pisze sprawdziany, testy i kartkówki na kolejnej lekcji,

2. Nieobecność powyżej 3 dni- uczeń pisze sprawdziany, testy i kartkówki w terminie uzgodnionym z nauczycielem.

**9. Kryteria oceniania na poszczególne stopnie są następujące:**

**1) ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:**

- a) wyczerpująco posiadał wiedzę i umiejętności określone w podstawie programowej z geografii,
- b) rozwija swoje zainteresowania poprzez wyszukiwanie i poznawanie literatury naukowej,

- c) wzbogaca pracownię geograficzną (przyrodniczą) w pomoce dydaktyczne wykonywane samodzielnie,
- d) samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- e) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych z programu nauczania danej klasy,
- f) rozwiązuje także zadania wykraczające poza program nauczania danej klasy,
- g) wykonuje zadania dodatkowe,
- h) reprezentując szkołę, osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, kwalifikując się do finałów na szczeblu lokalnym, regionalnym, wojewódzkim lub krajowym,
- i) w przypadku braku konkursów lub zawodów sportowych na danym poziomie edukacyjnym uczeń może uzyskać ocenę celującą pod warunkiem spełnienia wszystkich pozostałych wymagań.

**2) ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:**

- a) opanował treści i umiejętności przewidziane w podstawie programowej,
- b) wykazuje umiejętności obserwacji i wyciągania z niej wniosków,
- c) poprawnie i swobodnie posługuje się terminologią geograficzną,
- d) rozwija swoje zainteresowania pod kierunkiem nauczyciela,
- e) wykonuje prace na rzecz pracowni geograficznej (przyrodniczej),
- f) wykonuje zadania dodatkowe,
- g) systematycznie i wszechstronnie przygotowuje się do lekcji,
- h) chętnie bierze udział w dyskusjach, czasem je inicjuje,
- i) sprawnie korzysta ze wszystkich dostępnych i wskazanych przez nauczyciela źródeł informacji, potrafi również, korzystając ze wskazówek nauczyciela, dotrzeć do innych źródeł informacji,
- j) samodzielnie rozwiązuje postawione przez nauczyciela problemy i zadania, posługując się nabytymi umiejętnościami,
- k) potrafi poprawnie rozumować w kategoriach przyczynowo - skutkowych.

**3) ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:**

- a) opanował treści i umiejętności przewidziane w podstawie programowej,
- b) wypowiedzi jego są samodzielne, rzeczowe, ale mniej płynne,
- c) samodzielnie wyciąga wnioski,
- d) rozumie znaczenie większości pojęć z zakresu geografii, stosuje je w miarę poprawnie, wykonuje samodzielnie typowe zadania teoretyczne lub praktyczne,
- e) potrafi wytłumaczyć typowe zjawiska geograficzne,
- f) potrafi korzystać ze wszystkich poznanych w czasie lekcji źródeł informacji,
- g) umie samodzielnie rozwiązywać typowe zadania i problemy, natomiast zadania o stopniu trudniejszym wykonuje pod kierunkiem nauczyciela,
- h) rozwiązuje niektóre dodatkowe zadania o stosunkowo niewielkim stopniu trudności,
- i) stosuje zdobytą wiedzę w praktyce.

**4) ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:**

- a) opanował podstawowe elementy wiadomości programowych pozwalające mu na rozumienie najważniejszych zagadnień przewidzianych w programie danej klasy,
- b) odpowiada na pytania przy niewielkiej pomocy nauczyciela,
- c) potrafi wykonać typowe zadania o małym stopniu trudności (np. obserwacji, omówić wykres, rysunek
- d) sporadycznie, samodzielnie zgłasza swój udział w dyskusjach, rozmowach,

- e) potrafi rozwiązywać podstawowe problemy przy pomocy nauczyciela,
- f) potrafi przy pomocy nauczyciela skorzystać z podstawowych źródeł informacji,
- g) potrafi wykonać proste zadania o niewielkim stopniu trudności.

**5) ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:**

- a) ma braki w opanowaniu wiedzy i umiejętności w zakresie wymagań podstawowych, ale braki te nie przekreślają możliwości zdobycia podstawowej wiedzy w ciągu dalszej nauki,
- b) ma trudności w posługiwaniu się słownictwem geograficznym,
- c) zadania typowe rozwiązuje tylko przy pomocy nauczyciela,
- d) przy pomocy nauczyciela potrafi wykazać się niewielką znajomością pojęć z zakresu geografii,
- e) nie wykazuje postawy biernej, stara się pokonać swoje trudności w nauce.
- f) nie stara się brać udziału w lekcji,
- g) zna podstawowe fakty, których znajomość jest niezbędna z punktu widzenia realizacji celów przedmiotu w danej klasie i nieodzowna do dalszego kształcenia,
- h) przy pomocy nauczyciela potrafi wykonać proste zadanie wymagające zastosowania podstawowych umiejętności.

**6) ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:**

- a) nie opanował wiadomości i umiejętności zawartych w podstawie programowej, a powstałe braki uniemożliwiają mu dalsze zdobywanie wiadomości i umiejętności w klasie programowo wyższej,
- b) nie zna pojęć geograficznych,
- c) przy pomocy nauczyciela nie potrafi wytłumaczyć zjawisk geograficznych (przyrodniczych),
- d) odpowiedzi pozbawione są samodzielności,
- e) nie jest w stanie rozwiązywać zadań o niewielkim, elementarnym stopniu trudności, nawet przy pomocy nauczyciela,
- f) nie chce pokonać trudności, mimo stworzonych przez nauczyciela możliwości.